

Проломъ

ДВУСЕДМИЧНИКЪ ЗА НАПРЕДЪКА НА БЪЛГАРСКИНАТА

Година I.

София, 5 декември 1938 год.

Брой 2.

„ДОБЪРЪ БЪЛГАРИНЪ“

Често говорите за бъдещето на България и за дълга ни да ѝ служим дейно и безусловно. И много често, разбира се, по падате на българи, които не ѝ служат безусловно. Повечето от тези хора мислят и работят само за себе си. Но, за да заглушат гласа на съвестта си, или пък за да отбиват упреци, тѣ сж измислили разни обяснения и отговори. И когато заговорите съ нѣкого от тѣхъ и го поставите на тѣсно, той започва да обяснява:

Единъ ще ви каже, че и той има сжщия идеалъ, но че е служебно лице, та затова действа другояче; втори ще ви каже, че е стопански деятелъ, та трѣбва да се пази; трети ще отговори, че е писателъ, журналистъ или нѣщо друго, та затова трѣбва да бже тактиченъ и т. н. А накрай, следъ като го притиснете съ истината, че моралътъ не търпи компромиси, че човѣкътъ не може да се цепи за своя угода и на длъжностно лице, и на човѣкътъ, че на нацията и държавата трѣбва да се служи само безусловно и следъ като го поставите предъ несъкрушима стена отъ доводи, такъвъ човѣкъ стига почти винаги до единъ последенъ отговоръ: „Не съмъ ли и азъ добъръ българинъ?“ — казва той най-сетне и го дори съ тоя на възмущение. А притуря често пакъ къмъ отговора си още, че билъ изпълнилъ дълга си презъ войната или, че стопанската му дейностъ била все пакъ общополезна.

Тогава идва редъ вече да му се каже истината: Да, господине, ти си изпълнилъ дълга си презъ войната, но защо по-късно престана да го изпълнявашъ? Та нали мирътъ е продължение на войната, само че съ други срѣдства? Да, господине, дейността ти била нѣкакъ си общополезна, та не е ли въ такъвъ смисълъ общополезна дейността и на домашните ни животни? Разбери най-сетне, господине, че може да си „добъръ българинъ“,

но че си на кривъ пътъ. А единъ посрѣдственъ българинъ, който е на правъ пътъ въ националната борба, е много по-полезенъ отъ всѣки „добъръ българинъ“, който е на кривъ пътъ. Ти си на кривъ пътъ, а ние сме на правъ пътъ! Остани сега съ здраве и олитай да се поправишъ, защото българскиятъ Богъ ще сжди всички ни и то много строго!

Асенъ Кантарджиевъ

Нежелани чужденци

Подъ заглавие „Изпждете нежеланитѣ чужденци“ в. „Гренгоаръ“ пише: Отъ месеци ние не преставаме да протестираме срещу нахлуването на нежелани преселници въ нашата страна. И, ако желаемъ да престанемъ да блдемъ складъ за Европа и за свѣта на такива личности, трѣбва да се решимъ да подражаваме на други страни, вземайки известни необходими мѣрки за защита:

1. Да блдемъ сигурни, че всички изпждени не живѣятъ още въ страната или, че нѣма да влѣзатъ по-късно въ нея. Всички такива чужденци да се третиратъ като шпиони и се наказватъ съответно.

2. Да се публикуватъ въ Държавенъ вестникъ имената на народнитѣ представители и др. видни личности, които сж ходатайствували да се даде френско поданство на известни лица.

3. Да се отнеме веднага на всички нежелани чужденци поданството, което сж добили напоследъкъ.

4. Да се попрѣчи да не се образуватъ въ страната разни мними „лиги за защита“. Такива мними „лиги за защита“ сж, на примѣръ, Комитетътъ на еврейската международна лига. Неговата дейностъ напоследъкъ е значително засилена особено въ Франция и нѣкои други по-малки страни, смѣтайки ги за последенъ звено на евреитѣ въ Европа.

Истина и лъжа в нашата история

Смъта се обикновено, че българската история е бедна откъм историческа стойност, че в нея няма она живота, какъвто има в коя да е от историите на другите страни, че българската история е бедна от документи, от исторически събития, от героични подвизи, от личности и т. н. и затова отношението ни към нея е пренебрежително, дори състрадателно. Върно е, че българската история не прилича на историята на нито един от другите народи, че тя няма живота, който сме навикнали да срещаме, когато четем или изучаваме историите на други народности. Но какво значи това? Това значи, че именно затова българската история е по-интересна, защото тя не прилича на никоя от другите истории, значи, че тя съдържа в себе си един живот по-самобитен, по-индивидуален, по-малко външен и повече задълбочен и изпълнен с проблеми, с втрещен живот, каквито, може би, нито друга история по-малко притежава.

Отрицателното отношение към нашата история, обаче, не се състои толкова в тая страна, в липсата на някакъв интересен живот, а в неправилното отношение и тълкуване на ншата и личностите, въ начина, по който се обясняват събитията и ншата, въ основата, върху която е построено схващането на историята и изобщо за нашата история. Ония личности, въ рцетъ на които се е намирала нашата история, сж били или неподготвени за едно тълкувание, което да я осветли по подобаващия й начин, или пък, изхождайки от своето схващане, политическо или идеологично, сж дали съвсем друга физиономия на българската история. Не вложилитъ такава идеологическо схващане сж били историци, които сж търсили само фактическата страна, безразлични към проблемитъ и към историческитъ факти, които сж ги интересували само археологически и филологически. Тъхната вина се състои само въ липса на един критически методъ и на едно философско схващане на историята. Обаче, вината на ония, които сж дали тълкувание на историята, е много по-голяма, преди всичко, защото тъ сж жертвували истината и самата история заради своитъ схващания, които въ повечето случаи сж заинтересовани.

Думата ни е за марксисткото тълкувание на нашата история. Проводницитъ на тая идеология, използвайки фактическата страна на българската история, че тя ни дава факти на войни, завоевания, династически разпри, религиозни борби и пр., ни поднасят една история, въ която българският народъ е изобразенъ като народъ почти безъ физиономия, живещ само съ своето всъдникствие, въ

своето получовъшко, полуживотинско състояние, въ което не се забелязва никаква искра отъ духовенъ животъ, отъ някаква индивидуалност, отъ що-годе човъшко, а е представенъ като една маса, отъ която българскиятъ царе мвсятъ своя хлъбъ. И цѣлиятъ сръщу българскиятъ царе е само отъ гледна точка на това отношение къмъ народа, къмъ стопанската страна на народа. А това е именно една отъ фалшификациитъ — да се ограничава историята само въ личноститъ на царетъ, тѣхнитъ завоевателни интереси, представени като някакви варварски инстинкти, като единъ страшенъ варварски егоизъмъ и егоцентризмъ, самовластие въ най-лошия смисълъ, тирания и всички любими страхотни думи отъ речника на марксизма. Въ тая тѣсна рамка се ограничаватъ само и история, и народъ, и личноститъ на царетъ. По тая начинъ се цели да се създаде някакво отвращение, някаква омраза и презрение къмъ българскиятъ царе, които всички до единъ сж представени едва ли не като социални чудовища или, въ най-добрия случай, като лица бездарни, безравствени, като се усилватъ нѣкои страни отъ характера имъ, нѣкои тѣхни недостатъци, които не сж били само тѣхни, а на всички лица съ подобно социално положение въ миналото и въ всички народи.

Безспорно, историитъ на всички народи се въртятъ около една ось — народнитъ водачи, царетъ, върховнитъ представители на народитъ въ разнитъ фази на тѣхното състояние. Отъ това схващане изхожда и отношението къмъ българската история. И понеже това е една обща и външна истина, то ония историци, които не сж съвсемъ увлѣчени отъ политически идеологии и отъ подобни схващания, но у които няма историзъмъ, т. е. критическо отношение къмъ историята, възприематъ такава едно схващане, понеже външно то почива на една очевидност, която не винаги е истина. Въ това свое заблуждение тъ стигатъ почти сжщитъ резултати, до които води схващането на заинтересованитъ лица. И затова българската история изглежда така бедна, така безжизнена, сѣкашъ не е създадена отъ живи личности, а отъ сѣнки и мъртви страници.

Това схващане се простира, и то въ най-голяма широта и съ най-голяма ловкост, и въ епохата на българското Възраждане, където, използвайки пакъ известни социални и стопански положения, се рисува едно Възраждане на българския народъ въ стилъ чисто демократо-марксистически, въ стилъ на антинационалност, въ какъвто впрочемъ е възпитано и поколѣнието на нѣколко периода. Не

е въпросътъ тукъ за някакво преувеличаване на фактитъ въ полза на национализма или на коя и да било идеология, противна на истинското схващане и разбиране на историята. Въпросътъ е, че се е премълчавало много отъ истината за историята на българския народъ и сж се дали тълкувания, които почиватъ върху една лъжа не въ фактитъ, а въ тълкуванието.

Единъ отъ главнитъ въпроси и, може би, най-сжщественитъ отъ всички въпроси въ историята е въпросътъ за историцизма, т. е. философското отношение къмъ историята, изобщо, да се гледа историята отъ самата история като някакво диалектично развитие на духа, като едно отношение не материалистическо, което ограничава ншата и фактитъ въ една стопанска структура, а въ изследването живата вода на българския исторически народъ.

Преди всичко, необходимо е да се очертае физиономията на единъ народъ като единъ проблемъ исторически, като една личност, която живѣе съ една мисълъ, която твори сама себе си, не по отдѣлно и вън отъ рамкитъ на цѣлия животъ на историята, а заедно съ цѣре, монаси, въ войни, въ революции, въ катастрофи и конфликти, каквито има въ българската история. Защото и българскиятъ народъ, както и всѣки другъ народъ, е живѣлъ подъ идеята за една държава, която повече или по-малко сполучливо сж искали да му наложатъ ония, които сж го управлявали. И тая идея за държавата е сжществувала и въ народа, може би, инстинктивно и неосъзнато, и въ царетъ, и въ духовенство. И войнитъ, който сж били водени, не сж били само едно егостично желание на българскиятъ царе само за лична користь. Въ своя интименъ душевенъ миръ тъ сж имали винаги образа на една държава, на единъ народъ, на едно национално развитие, което е било въ повечето случаи главната мечта на българскиятъ царе. И методътъ на това постижение на националнитъ идеали, както бихме казали на модеренъ езикъ, е билъ разнovidенъ. Тоя методъ е, който довежда до заблуда и до недоразумение.

Въ историята на българския народъ тая идея за държавата преминава като главенъ мотивъ на всички войни, на всѣка завоевателна политика, на всѣки стремежъ къмъ разширение и империализъмъ дори. Въжде тая идея за държавата добива видъ социаленъ, другде религиозенъ, на трето мѣсто юридически, другъ пътъ — милитаристически, дори понѣкога художественъ; понѣкога тя е само една мечта, понѣкога се прокарва идеята за империализъмъ, за завоевание, и т. н. Дори богомилството, което е поставило на преценка нѣкои идеи за държавата, е изхождало отъ едно схващане

за една държава, може би, различна отъ тая на сжществуващата тогава, но все пакъ въ основата си то е тръгвало отъ едно чувство историческо-религиозно, което, както знаемъ, се е разпространило и въ Европа и е дало голѣми резултати.

Това чувство за държавата е живѣло и у първитъ български царе, хановѣтъ, които най-първично и най-рѣдко сж изживявали тоя проблемъ и сж се стремѣли някакъ да го разрешатъ и сж успѣли, доколкото имъ е позволилъ инстинктътъ имъ и религиозното имъ възпитание. Това чувство живѣе по-нататък и у християнскиятъ царе, които вече чрезъ самото християнство му даватъ ново тълкувание и то вече става идея. Тоя проблемъ, вече съвсемъ зрѣлъ и съвсемъ на друга основа, се създава най-вече въ епохата на Възраждането у всички писатели и творци на това Възраждане.

Мѣстото и самата тема не ни позволяватъ да се влищаме въ разкриване на тоя проблемъ, който, естествено, не е само единъ, но мисълта ни бѣ да обрнемъ внимание изобщо на тълкуването на българската история, на всички ония мѣста, които сж премълчани по причини, които изтъгнахме, и засилването на другитъ моменти, които биха довели до отстраняване отъ едно чувство, което не би било въ интересъ на известни заинтересовани фактори, които, за голѣма жалостъ, сж се наложили на съзнанието на българина и срещу които българскиятъ историкъ трѣбва да поведе хръстоносенъ походъ.

Д-ръ Милко Ралчевъ

— Българската държавна филхармония не е свирила презъ годината нито една българска композиция.

българска композиция.

— Народната опера свади отъ сцената презъ изтеклата година и единствената българска опера на Пилковъ, който фигурираше въ годишния репертоаръ.

— Изложбата на съветската книга, наредена широко въ Държавния университетъ, биде посетена на 21. XI т. г. и отъ ученици отъ софийскиятъ гимназии, заведени тамъ отъ училищнитъ власти.

Марксиститъ

Една латинска поговорка гласи: „За мъртвите или добро, или нищо“. Така тръбва да се постъпи и спрямо особения човъшки вид, който се развѣя през миналия вѣкъ и изчезна през настоящия и който се назоваваше „марксистит“.

И действително, въ Европа историята на марксизма заглъхна следъ близо стогодишен шумъ, който заслужи предназначението на Шекспировата драма „Много шумъ за нищо“. За нищо, защото отъ голѣмото сражение между марксиститъ и тѣхнитъ противници не останаха не само марксиститъ, но даже и тѣхнитъ трофеи — всичко изчезна въ дълбоката забрава на едно спонтанно презрение, съ което народитъ изпратиха въ вѣчността своитъ подстрекатели. Нѣкъде — неизвестно къде точно, въ Амстердамъ или Москва — остана нѣкаква интернационална синагога, нѣколко хиляди озлобени емигранти-храненици на идеята и милионни нещастни души.

Марксиститъ отричаха историята и тя имъ отмъсти жестоко. Тѣ жертвуваха живота заради доктрината и животътъ ги погребва. Марксиститъ не признаваха отдѣлнитъ народи и отдѣлнитъ народи не ги признаха. Марксиститъ преследваха държавитъ и държавитъ ги изпратиха съ преследване. Логично погледнато, това е отмъщението на истината къмъ лъжата.

Марксиститъ бѣха умствени чудовища и културни изроди и затова станаха жертва на великия човъшки умъ и на безсмъртната човъшка култура.

Марксизъмъ — това бѣ опитъ за тържеството на материята надъ духа. Това бѣ дръзкото посѣгателство на интереса надъ саможертвата. Това бѣ липсата на култура и падение на човъшката мисль. Каква друга сѣдба собствено можеше да ги очаква?

Въ историята марксиститъ не виждаха замисъла на държавника, гения на полководца, устрема на борцитъ, прегрътнатитъ съзли на майката. Не, въ една война, напр., тѣ виждаха само похода на мародеритъ, каквито виниги има следъ всѣки полкъ. И съ дейността или по-скоро престъпността на тѣзи мародери, тѣ искаха да обяснатъ историята. Разбира се, всѣки вижда саѣта и историята споредъ очитъ, които му е далъ Господь. А на край всѣки се преобразява, взема образа на своя идеалъ. И нищо чудно, че марксиститъ въ сѣщностъ се обърнаха на мародери.

Въ стопанството тѣзи господа виждаха само гешефти, експлоатация на трудъ, материализирана печалба. Докато накрай и тѣ сами

станаха гешефтери, експлоататори и печалбогонци.

Заради юдейската си мая, тѣ не можаха да видятъ и разбератъ раситъ. Заради класитъ, тѣ не виждаха народитъ и заради партиитъ си, обединени въ нѣкакви цѣли и половини интернационали, тѣ не виждаха държавитъ. Въ края на краищата раситъ, народитъ и държавитъ останаха, а марксиститъ изчезнаха. Животътъ жестоко отмина тѣзи самозвани благодетели на човѣчеството и единствениятъ паметникъ, който имъ издигна, е въ сѣщностъ паметникъ... отъ човъшки кости.

Една особена глава на този криминаленъ романъ е българскитъ марксизъмъ. Той все още живѣе като огромнъ паразитъ, за да дочака деня, когато единъ ударъ ще освободи изстрадалото тѣло на българския народъ и ще му позволи да си отдъхне.

Въ България и идеитъ, и техниката идватъ съ двадесетъ години закъснение. Съ толкова години — голѣмата частъ отъ които вече мина — ще закъснѣе и освобождението отъ марксизма.

Българскитъ марксизъмъ се дължи на две чисто български причини: на вкорененото ни отрицание къмъ всичко българско и на неизлъчимото ни желание да подражаваме на всичко западно. Точно както двацитъ даваха на испанцитъ златото си за стъклени играчки, българскитъ марксиста продаваха златото на българския духъ и култура за стъкленици идоли на съмнителнитъ идеи на марксизма. Съ право Отець Пансий издигна още първия си гласъ срещу българитъ, които се срамуватъ да се нарекатъ българи, а се гърчѣятъ. По-късниятъ марксизъмъ впрочемъ не бѣ нищо друго, освенъ едно гърчѣене на тема да бждемъ модерни. Естествено, всѣна мода носи сѣдбата въ себе си — своята преходностъ. Но толкова много българскитъ марксиста не сж знаели никога да разсждаватъ и предвиждатъ.

Никой отъ тѣзи хора не си зададе никога въпроса, дали заради 5—6000 души работници (главно колибари, слезици за печалба въ Габрово и Сливенъ), колкото е имало въ България при основаването на социал. партия, е трѣбвало да се иска, подготвя и очаква тържеството на пролетарията въ България, или на работницитъ е трѣбвало да се помогне другояче. Никога тѣзи хора не си зададоха въпроса, дали Карлъ Марксъ бѣ роденъ въ Ески-Джумая, за да познава живота на българина и да налеше за него своя „Капиталъ“. И все пакъ, за тѣхъ той бѣ Евангелие. Никога тѣ не

се замислиха надъ въпроса, къде е България исторически: въ процеса на своето изграждане като държава ли, или въ този на своето разлагане и затова станаха агенти на последното. Така, по невъзможно тлоуменъ начинъ тѣ се наредиха срещу живитъ сили на нацията. Но това не бѣ голѣма беда. Българскитъ народъ намѣри сили да надмogne тази злокачествена гангрена.

Виждайки своето идеологично съществуване заплашено, въ най-тежкитъ години за България тѣ се навърнаха съ непонятна стрѣвъ срещу нейнитъ стопански центрове. Подкрепяни отъ една безразлична къмъ сѣдбата на България властъ, тѣ успѣха да обсебятъ всички инициативи въ стопанството, да монополизиратъ производството и се обърнаха въ червени народняци. Тѣ пренесоха своитъ клубове отъ покрайнинитъ на градоветъ въ тѣхнитъ центрове. Въместо червено драпирани вехти помѣщения, тѣзи клубове се обърнаха на разкошни палати въ срѣдата на Столицата, въ срѣдата на всѣки градъ. Ораторскитъ трибуни се замѣниха съ директорски кресла. Какво социалистическо има вече въ това?

Революцията сега се обмисля не въ тавански квартали, а въ креслата на най-люксознитъ софийски кафенета и презъ нощта въ топло то легло се отлага за следния денъ или се изражда въ парламентарна демонстрация за тонковцитъ.

Причини?—Ето ги: безкраенъ компромисъ съ Блока, съ Сговора, противъ Сговора, съ Народния блокъ, съ Желѣзния блокъ, съ Народния фронтъ, съ всички, само не сами. Какало ше правятъ самички храненияцитъ на кооперациитъ? Стопански да, гамъ никой не бива да надниква въ гешефтитъ, въ заплатитъ, въ печалбитъ и фондовѣтъ... Но политически?

И, както всѣкъжде, така и въ България марксиститъ се обърнаха на жалки мародери, живѣещи материално съ спестяванията на тѣзи, които искаха да освобождаватъ, и духовно очакващи спасение отъ революцията въ Китай, Испания или резолюциитъ на нѣкой еврейски митингъ.

Българскитъ народъ съ чувство на безкрайно облекчение видъ да изчезва отъ неговия речникъ думата „марксистъ“ и да се замѣня съ „мародеръ“. А последната той знае какъ да я произнесе. Ст. П.

Червени факти и цифри

— Защо Съветска Русия мълчи въ днешнитъ сѣдбоносни времена?—се питатъ мнозина.

Отговорътъ на тоя тревоженъ особено за приятелитъ ѝ въпросъ е: Защото Сталинъ все още е заетъ, продължава да чисти своя пътъ къмъ червения тронъ на СССР.

Очистенитъ до сега мними или действителни негови неприятели нѣкои опредѣлятъ на скромната цифра 4—5000 души. Шефътъ на Г. П. У. въ Източния Сибирь, Люшковъ, който избѣга въ Япония, обаче, ги пресмѣта на около 40,000.

Производството въ прочутитъ болшевишки заводи върви трескаво: Едно отъ най-големитъ текстилни предприятия въ Ленинградския районъ, извѣстно подъ името заводи „Кировъ“, презъ поелднитъ 10 месеца е дало 405 тона прежда по-малко отъ предвиденото по плана. 4000 работници сж напуснали фабриката поради низкитъ заплати и нехигиенични условия за работа. Само презъ септемврий т. г. сж повредени 4000 машинни части, а въ отдѣлъ № 2 на фабриката работницитъ сж стояли 100 часа безъ работа, т. е. нѣщо като 9—10 работни дни сж се превърнали въ празници.

При все това, съветътъ на народнитъ комисари подготвява плана за съветския павилионъ въ свѣтовното изложение въ Ню-Йоркъ. Павилионътъ ще бжде по-голямъ отъ парижкия, рублиновата зезда на купола му — сжшо. При входа му ще има грамадни портрети на Ленинъ и Сталъ, а вътрѣ ще бжде окачена още по-голяма картина „Сталинъ разговаря съ негритъ“. И все пакъ съветскитъ власти по сигурността, подъ ръководството на комисаря Ежовъ, сж твърде много заети съ подбора на персонала при павилиона. Съ обучението на тоя персоналъ се занимаватъ специалисти инструктори отъ задграничния отдѣлъ на Г. П. У. и пропагандната секция на Коминтерна.

Защото въпросътъ не е тъй маловаженъ, както изглежда на пръвъ погледъ. На парижкото изложение биде изпратенъ съвсемъ „неподготвенъ“ персоналъ. И за голѣма изненада на Москва, още щомъ вдѣхнаха буржуазния въздухъ, пролетаритъ се обявиха за „невозвращенци“, което на простъ нашенски езикъ значи: „пиши ги бѣгали.“ Д. П.

СЪОБЩЕНИЕ НА РЕДАКЦИЯТА

Въ Редакцията се получаватъ много поздравления и благодарности за започването на списанието.

Като благодарити отъ своя страна, Редакцията моли тѣзи старания да бждатъ употребени за добиване нови четци на „Проломъ“.

Пристигатъ и много съобщения за неполученъ брой 1. Редакцията моли всички абонати неполучили предния или настоящия брой да известятъ за това навреме, за да може да се взематъ нужднитъ мѣрки.

И Ласалъ националистъ

По силата на расови предрасположения, които получих по линията на своя произходъ, българинътъ се оказа твърде горещъ поклонникъ на всѣки видъ свобода. Въ стремежа му къмъ свобода ясно прозира съвѣтъ и чувството на прабългарина, понесенъ вихрено отъ коня си изъ необятната степъ, и мистичното влѣчение на славянина къмъ първичната сила на природата. Това е сжщиятъ стремежъ, който, превърнатъ въ богомилство, на времето си пренесе и на Западъ революционното семе на движенията, що преобрази коренно Стара Европа. Тоя стремежъ въ началото на миналото столѣтие превърна десеткити хиляди султански роби въ борци за гръцката и сръбската свобода.

Не е случаенъ и отговорътъ на дякона Левски: Когато България бѣда свободна, ще потърся други поробени да освобождавамъ. Съ тия думи той неволно разкри само една отъ най-типичнитѣ пружини, които движатъ душата на българина.

Но, ако Левски не бѣше се още поддалъ на моднитѣ учения за обществено преустройство, новитѣ поколѣния следъ Освобождението се оказаха безсилни срещу примамкитѣ на тия учения. И още не успѣли да разберемъ смисъла на сжществуването си като независимъ народъ, още не вкусили плодотѣ на собствената си свобода, ние се поддалохме твърде фанатично на идеала, който обещаваше да пренесе рая за всички човѣци на земята. Проповѣдницитѣ на тоя идеалъ станаха любими учители особено за младежта и въ последнитѣ десетилѣтия доста труднo бѣше да се намѣри младокъ, който да е достигналъ до живота, безъ да мине презъ социалистическитѣ клубове. Заразени отъ екземата на интернационализма, братство между народитѣ проповѣдваха особено разгорещено ония, които не познаваха силата на истинското братско чувство. И проповѣдваха го така, че непремѣнно да изглеждатъ по-православни марксисти и отъ Маркса. Всѣка фраза отъ поезията на Ботева тѣ подлагаха едва ли не на химически анализъ, за да откриятъ въ нея непремѣнно знаменитото материалистическо разбиране на историята, сѣмо и само да омаловажатъ стихията, която издигна пѣвца на робската неволя до саможертвата върху олтара на Родината. Затова пъкъ тѣ се гордѣха искрено, че дори руситѣ признавали дѣдо Благоева за основател на руския комунизъмъ!

Какво струваха, наистина, всичкитѣ български добродетели, какво струваха всичкитѣ наши национални заслуги къмъ човѣчеството предъ факта, че не другъ, а единъ бълга-

ринъ е хвърлил първитѣ семена на червената международна напасть, която десетилѣтия вече надъ развалинитѣ на една шеста отъ земното кълбо пѣе: „Ний новъ миръ ще създадемъ“. . . Но едва сега започва да разбира, че за тоя миръ тя нѣма другъ материалъ, освенъ отломѣтитѣ отъ онова, което колоси на руския духъ градиха нѣкога!

Като особено характеренъ примѣръ за скудоуменъ нашенски интернационализъмъ винаги ми се е натрапвалъ, обаче, случаятъ съ знаменития народенъ учител, който изправенъ на турско-българската граница, бѣше изрекълъ още по-знаменитата фраза: „И тукъ тирания, и тамъ тирания“. Изрече, предпочете чуждата тирания предъ свойската и мина въ турско. Но... скоро се завърна разочарованъ, унизенъ, опозоренъ и убеденъ, че дори въ тиранията има степеня.

Днесъ, само 15 години следъ времето, когато интернационализмътъ въ името на човѣчността вдигае въ въздуха църкви и подъ развалинитѣ имъ погребаваше стотици мъже, жени и деца, догмитѣ на неговитѣ свещени книги сж вече неузнаваеми. Онова, което нѣкога се клеймѣше като черно реакционерство, днесъ се налага отъ жизненитѣ интереси на пролетарията. И милитаризмътъ, и диктатурата на една личностъ надъ маситѣ, и стариятъ капитализъмъ едва-едва предрешенъ — всичко това не сж вече „позорни буржоазни добродетели“. Нѣма днесъ по-голтѣмъ национализъмъ отъ руския. Но ние преживѣхме нѣкога позорни времена, когато, да споменешъ съ най-чисти чувства и намѣрения думитѣ България и Българщина, това се смѣташе за „шовинистически бѣсъ“.

А оказва се, че дори евангелиститѣ и патриарситѣ на интернационализма не сж се срамували да бждатъ за себе си националисти. Фердинандъ Ласалъ бѣше безспорно единъ отъ голѣмитѣ теоритици на социализма. За тоя сжщия Ласалъ, обаче, Бисмаркъ въ една своя речъ въ Райхстага казва, че той сѣвсемъ не билъ републиканецъ, а ималъ твърде определенъ националенъ и монархически начинъ на мислене.

Впрочемъ още като дете Ласалъ не еднажъ подчертава своитѣ националистически чувства. Когато въ Германия гонятъ еврейтѣ, той мечтае за тѣхното национално освобождение. А като младежъ пише въ дневника си: „Когато се отдавамъ на своитѣ мечти за бъдещето, азъ особено обичамъ да си въобразявамъ какъ съ оржиче въ ръка стоя на чело на еврейството, което да къмъ самостоятелностъ“.

На своята любима Ласалъ шепне, че когато и да е той заедно съ нея ще влѣзе въ Берлинъ въ качеството си на президентъ, въ карета запрегната съ шесть бѣли коня.

А впечатленията си отъ една пиеса изказва съ думитѣ: „азъ бихъ постѣпилъ сжщо така (като главния герой, б. м.). . . Не бихъ се задоволилъ съ ролята на пръвъ гражданинъ на Генуа, а протегналъ бихъ ръжка и къмъ короната“.

Съ сжщитѣ чувства и склонности си остана и възрастниятъ вече социалистически водачъ, който, споредъ Дилъ, следъ пламеннитѣ речи държани предъ многохиляднитѣ работнически събрания, предпочиташе срѣдата на най-изисканото общество, връзкитѣ на най-влиятелнитѣ висши съсловия. А, следъ като живѣ като аристократъ, борещъ за пролетарския идеалъ, предпочете и най-аристократичната смѣртъ — дуелъ съ Фонъ Раковицъ.

Съ каква ли позорна дума би заклеилъ единъ десетостепененъ нашенски интернационалистъ нѣкога своя „великъ“ учителъ, ако знаеше тия подробности отъ неговия интименъ животъ!

Калинъ П.

Единъ генералъ, единъ изнудвачъ и много еврей

Въ София се разпродава една книжка „Основателенъ ли е у насъ антисемитизмътъ“ отъ нѣкой си Тодоръ Тончевъ. Цена 25 лева.

На чителитѣ си можемъ да дадемъ следнитѣ сведения:

Книжката е печатана на хартия, подарена отъ хартиения складъ на евреина Розенбергъ. Изданието не струва повече отъ 250 лв. единъ екземпляръ. Понеже тиражътъ ѝ е 10,000, то кръглата печалба отъ това книжле ще бжде къмъ 250,000 лева. И тъй като еврейскитѣ голѣмци сж откупили това издание за пропаганда (авторътъ му се хвали, че всѣки екземпляръ билъ банкнота!), печалбата е сигурна. Кой български писателъ може да се похвали съ издание 10,000 тиражъ и печалба 250,000 лева за единъ месецъ? Йорданъ Йовковъ ли, който умрѣ, защото нѣмаше срѣдства да се оперира навреме?

Авторътъ на това книжле е нѣкой си Т. Тончевъ, съдружникъ на знаменития Шивачевъ отъ бандата на изнудвача Юксъ. Съ това моралната физиономия на тоя борещъ за еврейството е разкрита, както и методитѣ, съ които еврейтѣ преследватъ своитѣ цели.

Безобразието, обаче, което ни кара да обърнемъ внимание на този пасквилъ, е другаде: инициаторитѣ на това народерство не сж се спрѣли предъ нищо, което е свято за българския народъ. Че тѣ сж съставили за издаването на една брошура отъ 48 страницки почетенъ комитетъ, който е издалъ позивъ за пласирането на книжлето (и въ който „почетенъ“ комитетъ влиза напр. народниятъ представителъ Григоръ Василевъ), не е чудно. Възмутителното е, че сж накарали единъ остарѣлъ генералъ о. з. Велизаръ Лазаровъ да имъ напише предговоръ (по-право поднесенъ му за подписване), въ който се казва, напр., че еврейтѣ обичали българитѣ като братя, че еврейтѣ имали високъ моралъ и честенъ стремежъ къмъ добродетелне (справка валутнитѣ афери!) и пр. Истинскитѣ автори-евреи не се свѣнгатъ да хвърлятъ въ калъта на своята пропаганда даже единъ български генералъ!

Съ съдържанието на това книжле не можемъ да се занимаваме сега — по еврейския въпросъ ние ще си кажемъ научно думата. Но българитѣ ще се заинтересуватъ въоръжно много отъ обстоятелството, че въ тѣзи страници има следнитѣ твърдения:

„Двамата братя Кирилъ и Методий, се явяватъ по сжщото време, носѣйки явнитѣ белези на еврейското културно влияние“.

Тѣ „сздаватъ Глаголицата, като занимаватъ и възпроизвеждатъ, частично или изцѣло, редица букви отъ старата еврейска азбука“.

„Въ сжщото време (1107 г.) равинътъ Табия Бенъ Елиезеръ написалъ най-старата книга въ България“.

Да ни е честито! И свецитѣ ни, и азбуката ни, и първата ни книга сж еврейски!

Сега идватъ вече и най-голтѣмитѣ подигравки:

„Повърхностнитѣ изчисления даватъ една пропорция отъ убити евреи по-голтѣма, отколкото съотношенията отнасящи се до общия съставъ на армията. . . Числото на награденитѣ евреи е много по-голтѣмо“.

„По отношение на грамотността, еврейтѣ стоятъ предъ всички жители въ страната“.

И това да ни е честито! Еврейтѣ станаха по-голтѣми герои отъ българитѣ и по-културни отъ тѣхъ! По-голтѣма подигравка отъ тази съ единъ народъ възможна ли е?

Но еврейтѣ вече ни и заплашватъ! Казано е: „Който сѣе неправда и омраза въ собственото си чечество, отъ тѣхъ загива“. И за поучение, сочи ни се примѣра съ Русия и Испания. Това вече е не само нахалство, но и дръзно предизвикателство!

КОЛО ДЪРЖАВАТА НА ЕВРЕИТЪ

Почти във всички европейски страни се разпростира една невидима, мощна, враждебно настроена държава, която воюва постоянно с другите и която потиска страшно тежко гражданите. Това е еврейството.

Вие всички я виждате и не можете да я отретете, но въпреки това приказвате захаросаните думи за толерантност, човъшки и граждански права.

Не ви ли идва на ум мисълта, че еврейт — които и безъ това сж граждани на по-мощна и по-здрава държава — ако имъ дадете и гражданските права на вашата държава, ще погазятъ напълно останалигъ граждани.

Ф и х т е

Ржната продажба

на списание „Проломъ“ въ София става само на следните будки:

1. Асенъ Димитровъ — „Царь-Освободителъ“ и „Раковски“.
  2. „Раковски“ и „Дондуковъ“.
  3. Будката подъ „Кооп“.
  4. Ради Генковъ — срещу Пощата.
  5. „Мария Луиза“ и „Дондуковъ“.
  6. Княжевската спирта.
  7. Кафене „Македония“.
  8. „Царица Иоанна“ и „Солунска“.
  9. Орловия мостъ.
  10. Груевъ — „Търговска“ и „Дондуковъ“.
  11. Бул. „Македония“, 1.
  12. „Графъ Игнатиевъ“ — моста.
- Цената на отдѣлния брой е 3 лева

Единъ рекордъ

Въ една тъмна ноемврийска нощъ, румънски джандари взеха единъ нощъ рекордъ: За точна стрелба. Всички международни първенци въ стрелковото изкуство ще завидятъ на румънските джандари, които въ тъмнината на нощта успѣха безпогрѣшно на олучатъ смъртно 14 румънски граждани.

Английската преса предсказва, че духътъ на убития Кодреану ще продължи да преследва враговетъ му и то по-резултатно, отколкото ги преследваше живиятъ Кодреану.

редупреждение

— Или ще бждете една боязлива страна, или ще се решите да говорите смѣло: „Ето какво искаме и какво не искаме“. И да желаемъ, и да не желаемъ, свѣтътъ е поставенъ подъ знака на силата. И ако се представяте предъ другите народи съ вашите артисти и само съ хуманното въ французия гений, съ жестока усмивка ще ви кажатъ: „Това би било хубаво, но въ миналитъ вѣкове“. Ако не обърнете внимание на реалното, Франция ще се обърне въ нация огъ трета категория.

(Думи на Даладие, споредъ „Je suis partout“)

Съветски обявления:

„Жена-лѣкаръ търси подъ наемъ стая или частъ отъ нея“.

„Учителка търси частъ отъ стая“.

„Счетоводителъ търси кѣтче отъ стая“.

„Лѣкаръ би взелъ подъ наемъ частъ отъ стая“ . . .

Изъ в. „Вечерная Москва“

Рай! . . . Въ всѣко кѣтче на стаята — човѣкъ или семейство.

Печатница „ПРАВО“, ул. Бачо Киро, 2 — София

Отговоренъ редакторъ: Стефанъ Поповъ, ул. „Евлоги Георгиевъ“, 33, София. Пощенска чекова сметка 39-57, София. Годишенъ абонаментъ 60 лева. Ржкописи се приематъ само, когато сж написани на пишуща машина, на едната страница, съ нормални междуредия и бѣло поле.